

МУСТАҚИЛЛИК

ХУКУК

ДЕМАКДИР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРОКУРАТУРАСИННИГ ГАЗЕТАСИ

ИККИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ИККИНЧИ СЕССИЯСИ

25-26 май кунлари Тошкентда иккинчи чакирик Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиснинг иккинчи сессияси бўлиб ўтди.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов иштирок этди.

Мажлислар залиди Вазирлар Мажхамаси аъзолари, республика ташкилотлари раҳбарлари, элчилар ва хорижий давлатлар дипломатик корпуси вакиллари, чет эл ва мамлакатимиз оммавий ахборот воститалари мухбирлари хозир будли.

Сессияни Олий Мажлис Раиси Э.Халилов бошқарди.

Олий Мажлис сессиянинг иши органи - Котибиитни ташкил этди ва кунтартибини тасдиқлади.

Сўнгра Олий Мажлис Раиси Э.Халилов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси кўмиталари ва комиссияларининг Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг иккинчи чакирик Олий Мажлис биринчи сессиясидаги маъруzasidan келиб чиқадиган 2000-2002 йилларга мўлжалланган қонунчилик ва назорат фаолиятидаги устувор жиҳатлари тўғрисида маъруза килди.

Парламент депутатлари хузурида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутк сўзлади.

Парламент «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги,

«Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида»ги,

«Экологик экспертиза тўғрисида»ги,

«Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида»ги,

«Аудиторлик фаолияти тўғрисида»ги (янги таҳрирда),

«Фуқаролар мухофазаси тўғрисида»ги қонунлар лойиҳаларини муҳокама этиб, қабул килди.

Шунингдек сессияда депутатлар Ўзбекистон Республикасининг ташкилотисидаги фаолияти тўғрисида»ги қонун лойиҳасини (янги таҳрирда) муҳокама килиб тасдиқладилар.

Парламент айрим қонунчилик хужжатларига ўзgartариш ва кўшимчалар киритди.

РЕСПУБЛИКА ПРОКУРАТУРАСИДА

МАҚСАД: ЖИНОЯТЧИЛИКНИНГ ИЛДИЗИНИ ҚИРКИШ

Кече Ўзбекистон Республикаси прокуратурасида идораларо мувофиқлаштирувчи кенгаш бўлиб ўтди. Уни Республика Баш прокурорининг ўринбосари Б.Тойжонов бошкарди.

Кенгашда ўғирлик, босқинчилик ва талончилик жиноятларига карши курашнинг ташкил этилиши, бу турдаги жиноятларнинг олдини олиш, фош этиш, тергоҳ килиш ва жазо мұқаррарларини таъминлаш ахволи кўриб чиқиди. Ушбу масала юзасидан Республика прокуратурасининг Ички ишлар идораларидаги тергов ва суриштирувчи назорат қилиш бошкормаси бошлиғи А. Нийзомнинг маъруzasи тингланди.

Мувофиқлаштирувчи кенгашда Республика Ички ишлар вазирлигининг мутасадди раҳбарлари, вилоят ИИБ бошликлари ўринбосарлари, вилоят прокурорларининг ўринбосарлари иштирок этдилар.

Кенгашда ўғирлик, босқинчилик ва талончилик жиноятларига карши кураш ва унинг олдини олиш юзасидан зарур тадбирлар белгилаб олниди. Кенгаш сўнгидаги кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(Ўз мухбиризим)

ТАДБИР

ЭНГ МАҚБУЛ ЙЎЛ

«Тадбиркорлар куни» — республика прокуратура идоралари тизимида муҳим янгиллик бўлди. Бундай тадбирнинг кенг йўлга кўйилганини бежиз эмас. Чунки кейнги пайтада тадбиркорлар ва шундай фаолият билан шугулланиш истагида бўлган фуқаролар турли сўнгий тўсикларга, сарсонгарчиликларга дучор бўлмоқда. Бу каби салбий ҳолатлар бা�зъян уларнинг иштиёқи сўнишига олиб келади, албатта.

Тадбиркорларни ривожлантириш, кўллаб-куватлаш, тадбиркор, дехжон он фермерларнинг қонуний манбаатлари ва ҳуқукларини химоя қилиш, уларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш прокуратура идораларининг ҳам муҳим вазифаларидан бири бўлиб колди.

«Тадбиркорлар куни»ни ўтказиша шу мақсадлар кўзда тутилган.

Бу тадбирга биз, журналистлар ҳам катта қизиқиш билан қарамоқдамиз. Тошкент вилояти туман ва шаҳар (Давоми 2-бетда).

Ушбу сонда

ДИСКОБАРДАГИ ЎҒИРЛИК

Шериллар барни тарқ этишганида соат миллари тунги 2.30 ни кўрсатади. Шунинг учун ҳам улар узоқ кутишмади. Жиноят шериллар мақсадларини амалга ошириш пайти келганлигини англаш жойларидан кўзғалишиди.

5-бет

АРМОНЛИ ДУНЕ

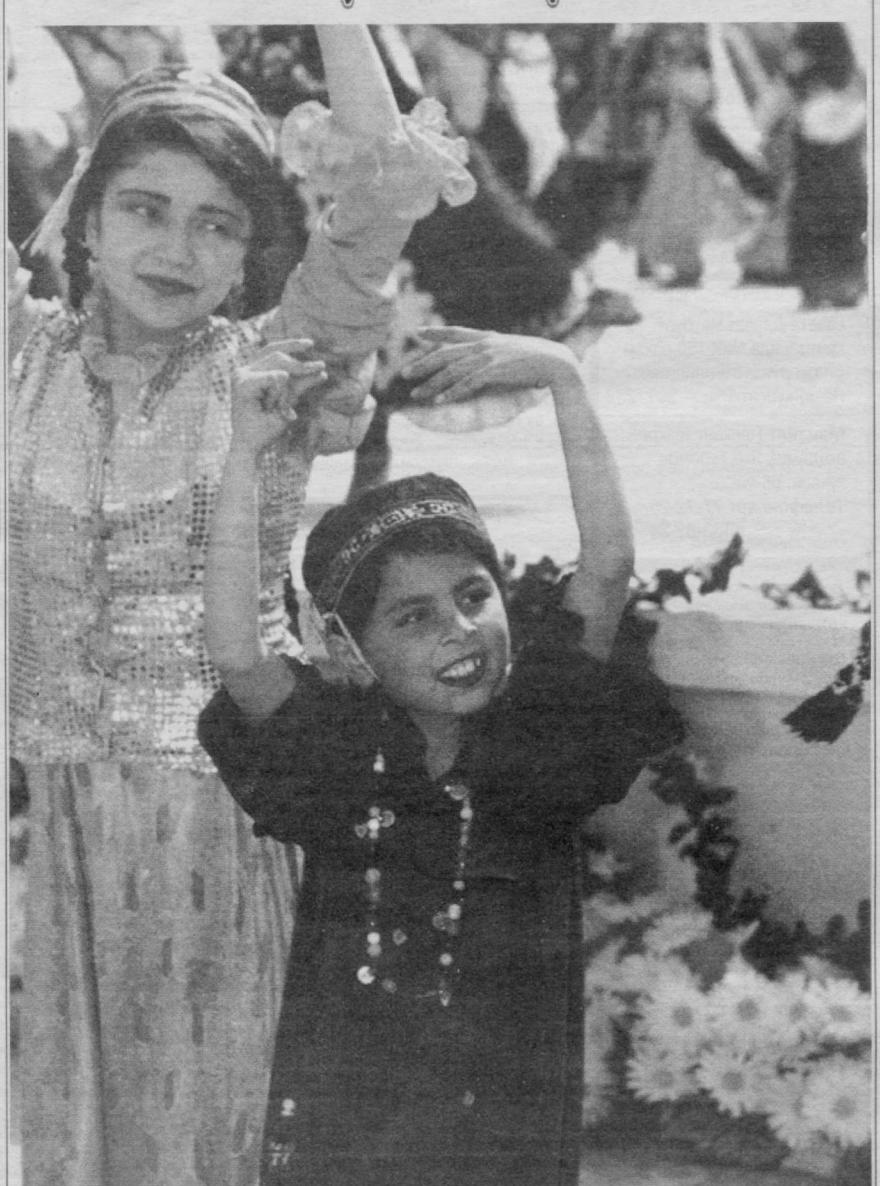
«Ароқдан ҳазар қилинг. Инсон ҳаётини эрмак билманг!» Эҳ, бунақа бакиришдан ҳеч чарчамасам керак. Опажон, нима дейсиз, «баланд төг устида ўйнаб» ўсганлар билан, «ѓўристон устида йиғлаб» ўсганлар бир-бира йўлдош, дилдош бўла оладими? Онамга шуни тушунтиrolмаяпман. Расмий эмас, норасмий вакил бўлиб шуни ечишга ёрдам беролмайсизми?

6-бет

СОХТА ТЕЛЕМУХБИРЛАР

Дўйончи Лолаҳон Маматалиева-нинг айтишига кўра, бу йигитлар ўзларини Республика телевидениеси журналистлари, деб танитгандар ҳамда шу заҳотиёқ дўйондаги бир неча жузъий камчиликларни суратга олишган.

7-бет

Таъсисчилар:

Ўзбекистон Республикаси
прокуратураси,
Тошкент шаҳар ва Тошкент
виляти прокуратуровлари,
«Конун химоясида»
журнали

Бош муҳаррир:**А. АБДУРАЗЗОҚОВ****Таҳрир ҳайъати:**

Мэлс Наимов,
Ботир Пўлатов,
Бахтиёр Назаров
(Бош муҳаррир ўринбосари),
Дилшод Исломов
(масъул котиб),
Лола Шумуродова,
Зайниддин Мамадалиев

Газета Давлат матбуот
қўмитасида №00150 ракам
билин рўйхатта олинган
Нашр кўрсаткичи – 231, 232

Манзил: Тошкент шаҳри,
академик Яхё Фуломов
кучаси, 66-йи.

Телефонлар: 77-72-25,
133-82-34

Таҳририяга келган қўлдозма
ва суратлар ёталарига
қайтарилмайди.
Муаллифларнинг фикрлари
таҳририни фикридан
фарқланниши мумкин. Газетада
боислаган факт ва далиллар
учун муаллиф масъул.
Наширимиздан «Хукук»дан
олинглантирилган қўрсатилиши
шарт.
Тижорат аҳамиятига молик
материаллар ** белгиси
остида чоп этилади.

Газета андозаси таҳририят
компьютер марказида
Pentium-II MMX - 333
компьютерида саҳифаланган.

Саҳифалаш ва дизайн
ишларини Б.Саидов бажарган.

Газета «Шарқ» нашриёт-
матбаси концерни
босмахонасида оғсет усулида
A-3 форматда
чоп этиланган.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри,
Буюк Турон кўчаси, 41.

Буюртма G-412
Нусхаси – 18031

Босмахона топшириш
вақти 20.00
Босмахона топширилди 18.30

Газета ҳафтанинг чоршанба
кунлари чиқали

**Навбатчи
Н.МАҲМУДОВ**

Сотувда эркин нарҳда

1 2 3 4 5 6 7 8

ИСЛОҲОТ**ЭНГ МАҶБУЛ ЙЎЛ**

(Бошланиши 1-бетда).

ҳар прокуратуровлари қошида очилган ҳукукий ёрдам марказлари, юридик маслаҳатхоналар ҳукук-таргиботини қуҷайтиришининг яна бир йўналиши сифатида намоён бўлди. Оҳан-

кор, деҳқон ва фермерларнинг юқори ташкилотларга адолат излаб арз килиб боришиларини кескин камайтиришни таъминлайди.

«Тадбиркорлар куни»да прокурор,

сазовор. Кўргазма таҳтасига териб кўйилган китоблар орасида Тасис дастури лойиҳаси асосида тайёрланган фермер ва кишлек ҳуҷалик ходимларини тайёрлаша ва ўқитишга доир бир қанча амалий кўлланмалар эътиборимизни тортид.

— Бундай кўлланмалар қишлоқ ҳуҷалиги тадбиркорлари учун нийат зарур, — дейди туман деҳқон ва фермер ҳуҷаликлари уюшмаси раиси Я. Исиматов. — Фермер ҳуҷалиги менежментига оид хисоб-китоблар, озиқ-овкат маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхонаси менежменти, фермер ҳуҷалигидаги қишлоқ ҳуҷалиги маҳ-

Суратда: Тумандаги «Қизилбўр» фермер ҳуҷалиги раҳбари Абдулла Колтураев (чапдан иккичиги) нинг иш тажрибаси туман прокурорини ҳам қизиқтириб қодди.

гарон туман прокуратуровлари иш тегишили мутасадди раҳбарлар қабулига келаётган фўқароларнинг мурожаатлари улар кўпигина масалаларда ҳукукий ёрдамга муҳотж эканлигини кўрсатмоқда. Тадбиркорлик фаoliyati билан шугулланиш учун зарур бўлган ҳуҗжатларни тайёрлаша, солиқ тўлаш тартиби, кредит олиш масалаларида келиб чиқаётган тушунмолчиликларни ҳукукий маслаҳатхонага келиб бартараФа этиш мумкинлигига улар ишонч ҳосил қилмоқдадар.

— Ҳукукий маслаҳатхонада туман ҳуқимлиги вакили, туман деҳқон ва фермер ҳуҷаликлари уюшмаси раиси Я. Исиматов, товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси раиси И.Бобоноғов иштирокида ўтказилётган «Тадбиркорлар куни» тадбиркорлар билан янада яқинлашувимиғизга хизмат қилалини, — дейди туман прокурори X. Набиев. — Иккичидан, бу тадбир улар учраётган тўсикларни шу жойнинг ўзида бартараф этишига имкон яратди. Бу тадбир-

тегишили мутасадди раҳбарлар қабулига келаётган фўқароларнинг мурожаатлари улар кўпигина масалаларда ҳукукий ёрдамга муҳотж эканлигини кўрсатмоқда. Тадбиркорлик фаoliyati билан шугулланиш учун зарур бўлган ҳуҗжатларни тайёрлаша, солиқ тўлаш тартиби, кредит олиш масалаларида келиб чиқаётган тушунмолчиликларни ҳукукий маслаҳатхонага келиб бартараФа этиш мумкинлигига улар ишонч ҳосил қилмоқдадар.

Туман прокуратуровлари ходимлари ҳукукий маслаҳатхонани тадбиркор, деҳқон ва фермер учун кераклиқонулар тўпламлари, амалий кўлланмалар билан жиҳозлашгани диккатта

супотларини қайта ишлашни ташкил этиш ҳақида зарур билимларга эга бўлишина қайси фермер истамайди. Афсуски, амалий кўлланмалар жуда кам нусхада чиқарилалди. Уларни кўпайтириш керак, деб ўйлайман.

«Тадбиркорлар куни»да фермерлар ўтага ташлаган айрим муммалар ҳам прокуратура ходимлари эъти-

боридан четда қолмади. Чунончи, «Абдурашибид» «Алимардон» «Тоҳир» фермер ҳуҷаликларининг раҳбарлари оддинда кутилаётган муммалар ечимини топишида ҳукукий ёрдам сўраб келиши. Уларни ташвишлантирайтган нарса – бу сув танқислиги туфайли ўзларига қарашли галлазорлар қоҳкирад кетганилик экан. Мавълум бўлишичча, улар экинни табиии оғатлардан суругта килишини унтишган. Бундай ахволда фермер мехнатига куйиб қолиши ҳеч гап эмас.

Прокурор бу масалага изоҳ киритди: — Бундай ҳолатлар тумандага ягона эмас. Биз якин кунларда фермерларнинг сугурга шартномалари тузган ёки тузмаганликларини ўрганиб чиқиб, уларга ҳукукий ёрдам кўрсатишмиз торади.

Екин «Тадбиркорлар куни»да аён бўлиб қолган яна бир масалани олайлик. Кўлпайдир фермер ҳуҷаликлари билиб ёки билимай ширкат ҳуҷалиги бошқаруви билан ер участкасини узоқ муддатли ижара олиш шартномаси, сувдан фойдаланиш лимитини белгилаш ҳақида шартнома тузишни ўтириб юзаси. Аслида бу энг мақбул йўл.

Чунки касалининг вақтида одди олининг маса ёртами кечми, барибири ўз салбий таъсирини кўрсатади. «Тадбиркорлар куни»да фермерлар учун тегишили қонун ҳуҗжатларини ўрганиш бўйича ўзув машғулотлари ташкил этиш режамлаштиришни ҳам ҳуҷук тарғиботини янада яхшилаши хизмат киллади.

Б.НАЗАРОВ, «Хукук» мухбари

М. Нуринбоев олган суратлар
Ҳукукий маслаҳатхона фермерларга энг тутри йўл курсатувчи маскан бўлиб қодди.

ПРОКУРОР НАЗОРАТИ**ФЕРМЕРЛАР - ИСТИҚЛОЛ
ҚАЛДИРГОЧЛАРИ**

**СУҲБАТДОШИМИЗ
ФАЛЛАОРОЛ ТУМАН
ПРОКУРОРИ
С.ШЕРНАЗАРОВ**

нинг ҳам гувоҳи бўлдик. Туман ҳоқимлигининг 1998 йил 17 ноябр кунги

карори билан «Алишер» фермер ҳуҷалиги ташкил топган. Фаолиятини бошлаганига орадан бир ярим йил ўтган бўлса-да, на солик, на статистика идораларидан рўйхатдан ўтган, на банкда хисоб раҳамини очган. Энг ачинарлиси, фермер ўзига ажратилиган 40 гектар ердан фойдаланмаган.

Юқоридаги конунбузилиши ҳолатларини зудни билан бартараФа этиши ҳақида ишни билан туман «Тадбиркорбанк» бўлимига, давлат солик инспекцияси ва статистика бўйимига амроналар киритилди. Асосий қамчиликларга келадиган бўлсак, айрим холларда фермер ҳуҷалиги ташкил этиш учун барча ҳуҷжатлар тўлиқ, тайёрланмасдан

фермер ҳуҷалиги ташкил этишини ўтказиб келиб тартиби.

— Туманимизда 283 та фермер ҳуҷалиги рўйхатдан ўтган бўлиб, уларнинг 243 таси деҳқонлики, 23 таси сорекли, 19 таси полиз сабзабоччиликларидан иштишаган.

Биз текширудан ўтказганимиздан сўнг 31 та фермер ҳуҷалигининг банклардаги хисоб раҳами очилмасдан, 11 таси статистика, 10 таси эса солик, идораларида рўйхатдан ўтмаганлиги аниқланади. Сўзимнинг исботи чоп этишади.

Корхона манзили:
Тошкент шаҳри,
Буюк Турон кўчаси, 41.

Буюртма G-412
Нусхаси – 18031

Босмахона топшириш вақти 20.00

Босмахона топширилди 18.30

Газета ҳафтанинг чоршанба кунлари чиқали

**Навбатчи
Н.МАҲМУДОВ**

Сотувда эркин нарҳда

1 2 3 4 5 6 7 8

нун талаби ҳам бузилган.

— Таҳририятимизга «фермер ҳуҷалиши тузмокчиман Раис ер берлаштириши» деган мазмундаги шикоят хотили келиб туради.

— Ер – ҳале болиги. Ўндан асрар-авайлайт фойдаланиш ҳар бир деҳқон учун ҳам қарз, ҳам фарз. Туман прокуратуровлари фермер ҳуҷаликларининг ердан фойдаланиш ахволини ўрганганда бу борада жиддий конунбузилиши ҳоллари мавжудлигини аниклиди. Тегишили ширкат ҳуҷаликлари раҳбарияти туман ер тузишида ердан фойдаланиш бўлими ҳамда уларнинг ўз хизмат вазифаларини етарили даражада баҳармаганликлари оқибатида айрим фермер ҳуҷаликлари ўзларига ажратилган ер майдонларини ўзбошимчалик билан ўлашибтирилганлиги мавжуд.

Лекин, фермер ҳуҷалигини ташкил килиш учун туман ҳоқимлигини чиқди. Фермер ҳуҷалиги ташкил этишини келиб турдиган фермер ҳуҷалигига тақдим килинган ҳуҷжатларининг ичидаги фермер ҳуҷалигининг бизнес режаси мавжуд эмас. Яна ушбу фермер ҳуҷалигини ташкил килишида «Фермер ҳуҷалиги тўғрисида» Го-

тар, «Улубек» фермер ҳуҷалиги 88 гектар ўрнига 285 гектар ерда деҳқончилик қилган.

— Туман прокуратуровлари фермер ҳуҷаликларга қандай амалий ёрдам кўрсатилиши?

— Кейнинг пайтларда тез-тез тумандаги фермер ҳуҷаликлари раҳбарлари билан мунтазам учрашувлар, уларнинг ҳукукий билимларини ошириш мақсадида семинарлар ташкил килияйтим. Уларга бошта ташкиллар билан шартномалар тузишида конун талабларига амал килишажадида тушунириш ишларини ўтказалганди.

Якнада туман прокуратуровлари «Д.Йўлдошев» ширкат ҳуҷалигидан фермер Сайдрасул Хидиров ариза билан муроққат қилди. Фермер 1998 йил туман трактор парки билан 5 илга «Олтой» - Т-4 маркази ҳайдов трактороридан фойдаланиш ҳақида шартнома тузган экан. Парк раҳбарияти шартномани билан муроққат қилиб турдиган. Прокуратуровлари аз 1998 йилдан бўлди.

Фермер – дегани кишлажонинг энг тадбиркори дегани. Тадбиркор биринчи навбатда билимли, ишнинг кўзини биладиган инсон бўлмоғи керак. Бирор, айрим кишлар «мен ҳам фермер бўламан» деб кўлпаб идоранинг эшигиги көкади. Аммо, фермерлик қилиш учун ўз имкониятини хисобга олмайди. Колаверса, фермернинг ҳақ-ҳукуки, шартномалар шарти нималардан иборат эканини билмайди. Айрим фермерлар ширкат ҳуҷаликларидан ерли олиб ундан ўзи ҳам фойдаланмайди, ўзининг фойдаланишига ҳам йўл бермайди. Менинг назаримизда ерни ҳақиқий деҳқонга бериши керак. Ана шунда ютилади.

**Суҳбатдоши
С.МАҲМАДАЛИЕВ**

НАЗОРАТ

СОГЛИКНИ САКЛАШ САВДОЛАРИ

Иссик жонмиз. Соғликини саклаш мүассасасынга мурожаат этмаган киши йўқ орамизда. Очигини айтадиган бўлсак, кейинги йилларда ахолига малакали тиббиёт хизмат кўрсатиш борасида соҳада ижобий ўзгаришларга эришилди. Беморлар саломатлигини тикилашда замонавий тиббиётнинг энг сўнгти ютуклиридан фойдаланиши кенг тадбик этилаштади. Аммо соҳада ҳали ечиними кутагаштан, фукароларнинг ҳақли эътироzlарига сабаб бўлаётган муммалор ҳам йўқ эмас.

Тошкент шаҳар прокурорининг биринчи ўринбосари, алдия катта маслаҳатчиси Мираглам Мирзазев тиббиётимиздаги нуқсон ва камчиларлик хақида савдоти соғликини саклаш мүассасасалари мисолиди мухбirimiziga кўйидагиларни гапириб берди:

гини бўлиб олиш қийин эмас.

Шаҳар прокуратураси томонидан С.Рахимов тумани худудий тиббиёт бирлашмасида ўтказилган текширишларда бирлашмасдан максадли фойдаланмаслик, мулкни ўзлаштириши, қалбаки дипломлардан фойдаланиши, мурувват ёрдами тариқасида берилган дори-дармонларни даволаш мүассасаларига вактида тарқатмаслик оқибатида уларнинг муддатини ўтказиб юбориши колларни аниланди. Шунингдек, асосизи рецептлар ёзиш, айрим касалликларнинг ўзи кетиши, ишониб топширилган мулкни лозим даражада сакламаслик ҳолатлари аён бўлди.

Ушбу сўзларимиз курўк, сўнг бўлиб

қолмаслиги учун кўйидаги мисолларни келтириб ўтмошиман.

Тошкент шаҳар назорат тафтиш бошқармасидан олинган маълумотга кўра, факатигина ўтган йилнинг ўзида пойтият соғликини саклаш бош бошқармаси тизимида мүассасаларда 1436,3 минг сўмлик бюджет маблағларидан максадсиз фойдаланиш ва камомадга йўл қўйилган.

Тизим мүассасаларida солик идоралари томонидан ўтказилган 199 та текширишнинг 129 тасида солик, конунчилиги бузилиши аниланди, 190 нафар мансабдор шахс маймурли жаримага тортилган.

Энг аинчарни томони шундаки, соғликини саклаш бош бошқармаси раҳбарияти, бошқарма ва бўлимларнинг масъул ҳодимлари ўзи вазифаларни лозим даражада бажармаганликлари, профилактик ишлар хўжакўрсинга олиб борилятганиги сабабли аёллар ўлими бирмунча кўпайган. Масалан, 1998 йилда 11 та шундаки ҳолат кайди этилган бўлса, 1999 йилда бу кўрсатич 21 тага ётган. Умумий, шу жумладан сурʼанини ва юкумли касалликлар максади 152,92 тага кўпайган. Ушбу фактлар таҳлиlidан пойтиятда ахолига тиббиёт хизмат кўрсатиш даражаси қандай ахвозда эканли-

4030 сўмлик ва ҳамширлар Д.Хикматова, Р.Ҳасановалар 867 сўмлик камомадга йўл қўйишган. Шунингдек, туман худудий бирлашмаси мурувват ёрдами тариқасида берилган дори-дармонлардан 1000 кути «Мекситил», 2500 кути «Ранитидин», 20 кути «Новафет» ўз вақтида шифохоналарга тарқатилмаган. Натижада уларнинг ишлатилиши муддати ўтиб кетган. Шундан кейнингина, 13 ишидада иборат доимий комиссия ўнинг 6 бишилик комиссия тузилиб, юқоридаги дори-дармонлар йўқ килинган.

Соғликини саклаш бошқармасига қарашли ўқув даволаш марказида ўтказилган текширишда ушбу мүассаса ходидаги жойлашган ошонча ходимлари Р.Муҳаммаджонов, А.Қаҳхоров, Ш.Насретдинов ва А.Рахимовлар шу йилнинг 10 январидан 10 февралига қадар ахолига 1216760 сўм миқдорида пуллик хизмат кўрсатиб келган бўлсаларда, назорат касса машиналарини ишлатмаганлар. Боз устига улардага савдо сабаби ҳуқуқини берувчи гувоҳнома бўлмаган. Мазкур ҳолат юзасидан жиояни иши кўзаттиди.

Шайхонтоҳур туман прокуратураси томонидан туман тиббиёт мүассасаларida қалбаки диплом асосида ишлаб келаетган бир канча шахсларнинг кирдиқорлари фош этилди. Ана шундай фириглардан Д.Зимуҳамедова, Д.Ингомова, С.Мусаева, Г.Генжебекова ҳамда Ш.Исмоиловларга нисбатдан жиояни иши кўзаттилиб, уларнинг барчани суд ҳумки билан тегишли жазоларга тортилган.

Юқоридаги каби конунбузарлик ҳолатларни пойтихимизнинг бошча туман тиббиёт худудий бирлашмасида қарашли мүассасаларда ҳам аниланди.

Шаҳар прокуратураси идоралари томонидан ўтказилган текширишларни натижасида 5 та жиояни иши кўзаттилиди, конунбузарликларни бартараф этиши учун тегиши шахсларнинг тақдимомана ва амронашарни кириттиди. Масъул ва мансабдор шахслардан 70 га яхини маймурлий ва интизомий жазоларга тортилди.

Соғликини саклаш ҳодимларининг ишилари шафарли ва мاسъульитли эканлиги ҳақида кўп бор таъкидланиди. Уларнинг шағнага олис, сўзларни айтиди. Демак, шифокорларимиз ҳам ҳурматга яраша бўлишлари, ўзларнинг олиқлашсан одалларга очиқ, юз билан чиқишилари лозим.

**Суҳбатни
Дилшод ИСЛОМОВ ёзиб олди**

Барчамиң қўнгилгиз бўй - республикамиз мусабакалининг турбаси юнуси афрасиба шунрабо. Шу киска фрунзинчи анибни мубаффакатларга зрищсан бўлсақ, уларниң барчаси ислоҳонатаримизниң маҳкум ёни маънодиди билан чамбаючес боюнча. Улардан бирни - конун устуверларини таъминланешса зрищсан профилатура профаринши саломли ҳиссаси бор. Бу борада Тошкент шаҳар прокуратурати юморлари ҳам самаралан. Филиалот кўрганиб келадиган ўзбук саҳифаси тобигатни профилатура профилатининг концепцияни мустаҳкамланган баробарига мисолиди рафташими тарафидан кўнгилсан мисоллари хайдига ҳикоя келади.

САҲИФАЛАРИМИЗДА: ТОШКЕНТ ШАҲАР ПРОКУРАТУРА ИДОРАЛАРИ

ҲУКМ ЎҶИЛДИ

ДОЛЛАР ВАСВАСАСИ

... Уни кўрган одам сира котил деб ўйламайди. Тижорат билан шуғулланувчи Анжелика исмли бу аёлни Олой бозори ҳамда «Болалар дунёси» дўкони атрофида ишловчи савдо ходимлари ва хусусий тижоратчилик яхши танишишади. У билан иш юзасидан жишигина муносабатда эзилди. Баъзан товар, боззидда пул олди-берди мумалалар ҳам бўлиб турарди. Ўша куни ҳам дугонаси Нағашага мурожат килиб, 8 минг АҚШ доллари топиб берришга кўмак сурғанида у дарров рози бўлди. Баҳтиёр исмли «долларчи» танишига кўнгирок килиб, максадини айтди. Аслида Баҳтиёр билан Анжеликанинг ўзи ҳам таниши эди.

Шундай килиб, кўнгироқдан кейин Баҳтиёр тезда етиб келди. Анжелика пули уйда эканлигини айтиб, Баҳтиёрни уйига тақлиф этиди.

Баҳтиёр унинг бу тақлифига ҳам рози бўлди. Улар биргаликда йўловчи машинада кетишиштагандан Баҳтиёрдан 40 долларини сўмга алмаштириб олди. Ўйга борганинда эса яна 60 долларни алмаштириб беринишни илтимос килид. Хуласа, улар уйига етиб келганларни Анжелика пулиларни «тайёр»лагунчада ҳеч нарсадан шубха кимлабан Баҳтиёр аквариумда ўйноклаб сузаётган баликларни томоша килиб турди.

Ана шу пайтада Анжеликани «шайтон йўлдан урди». У столча устида турган болгани олиб шаҳд билан Баҳтиёрнинг бошига ура бошлади.

Кутилмаган зарбадан шошиб қолган Баҳтиёр ёнлишидаги вентилатор устига ийкиди. Аммо тезда ўзини ўнглаб олди. Вентилаторни кўлига олиб, Анжелика кага ташланди. У эса кочиб ошонкага киради ва четда турган худди ўйдаги сингари болгани олиб, Баҳтиёрни бошига кетма-кет убошлайди. Боси бутунлай қонга белангандигит зарбларга дош берилган йилик, ҳушидан кетади. Кўзи қонга тўлган Анжелика эса ҳаркатасиз ўтган йигит бошига яна бир неча марта уради.

Шу пайт шошкин-суронни ўшитган кўншини Светлана югуриб тушиб келади.

— Нима гап ўзи?

Ерда кўзилиб ётган, қонга белангандигит зарбларга отиши ўзларига қарайди.

— У мени зўрламоқчи бўлди, — дейди титраб-қаъшаб Анжелика.

— Ҳали эдирика, ўшайдай. «Тез ёрдан»га хабар қилиш керак.

— Нималар деясан, Света? Ҳеч кимга оғиз оча кўрамди. Дўхтирига ўзим хабар килиманди.

Анжелика қариндоши Андрей Лига телефон киганди, у тезда етиб келди. Сўнгра иккласи Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг шифоносаси чопиши. Орадан 30-40 дакика ўтганда оғирялганган, кўпин йўхётган Баҳтиёр шифоносининг реанимация бўлимидаги ётарди. Аммо энди кеч бўлганда...

Андрей ва Светлана Анжеликага бўлиб ўтган воқеа ҳақида тезда милицияга хабар бериш зослигимизни утиришида. Учаласи биргаликда туман ИИБга бориб, милициини воқеадан хабардор этдилар.

Анжелика энди терговиларни чалгити учун аллаканди «Сергей» исмли танишини ўйлаб топди. Пулини олган ҳам, Баҳтиёрни ўлдирган ҳам «Сергей» эканлигига уларни ишонтиримоқчи бўлди. Бироқ терговчилар ҳам анонӣ эмас. Бундан устига барча факт ва далиллар Баҳтиёрни айнан Анжеликанинг ўзи ўйнорларигина ислобтаги турдид...

Суд ҳумки ўқиди. Ўнга кўра 1997 йилда туғилган, илгари судланмаган, 2 фарзанднинг онаси Юн Анжелика 19 йилга озодлиқдан маҳрум этиди.

Ф. МУҲАММЕДИНОВА,

Тошкент шаҳар прокуратураси бўлум прокурори

ҚИЛМИШ-ҚИДИРМИШ

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ,

келишини айтиб кетади.

Гувоҳномани кўлига олиб қўраркан, Улугбекнинг хаёли бузилди.

Кўнглига шайтон оралади. «Хозир

гувоҳномаси бордан ҳар қандай гўн

одам зир титрайди», деб ўйлади у.

«Кани бир бунинг кучини синаб кўрай-ли-чи!»

Улугбек гувоҳномани чўнтағига

солганича Паркент бозорига йўл олди.

Бозорнинг кираверишида балиқ соти

тийтирган муштипаригина аёл унинг

биричини «ўлажаси» бўлди. Улугбек

гувоҳномаси чиқарип кўрсатиб, ўзини

«коррупция» ходими дея танишилди.

— Ённингизда ҳужжатингиз борми, она?

Аёл кўрка-писа паспортини узат-

ди. Улугбек паспортни синчнеклаб кутатаркан:

— Пропискангиз йўқ-ку? Йигишишинг боргаринизни, «отделга борариз», деди кескин оҳангда. Шу пайт кутилмаган воқеа соддур бўлди. «Соҳи-та коррупция-нинг дўқидан сароимага тушиби колган содда аёл юраги ёмон бўлиб ҳушидан кетди. Бир зумда одамлар тўпланиб, гала-ғовур бошланди. Улугбек эса шу заҳоти жуфтакни ростлади.

Ҳа, илк режа амалга ошмади. Ҳалам ҳам кўркўк бўладими, одам. Бир хисобдан яхши буди. Сабаби, у гувоҳноманинг кучига энди юз фоиз танан берди, ишонч хосил қилид. Энди бемалол янга бирорасини «тушиси» бўлади. «Бирораси» эса шу атрофда савдо қилаётган Ж. Муҳамедов бўлди.

Суратда: Тошкент шаҳар прокуратураси умумий назорат бўлими профилактика, Э. Махмудов, С. Муҳторов, Х. Раҳимбердиев ва А. Тонировлар галлаги вазифалар түгрисида маслаҳатлашишмоқда.

М. Нуриноев олган сурат

БҮЮК БРИТАНИЯ

Британия полицияси ўтган куни Би-Би-Си телекомпанияси дастурлариридан бирининг бошловчиси Жилл Дандони ўйдирганинда гумон килингатган кишини камоқка олди. Полиция вакили маҳбуснинг шахси ҳақида хеч нарса демаган. Жилл Дандо – жиноятчиликка карши кураш тўғрисидаги кўрсатув бошловчиси – ўтган йилнинг априли Лондондаги ўй истонасида ўйдирб кетилган эди.

Ушбу ҳодиса юзасидан шу кунгача тўрт мингдан зиёд киши гувоҳ ва гумондор сифатида сўрқ қилинган.

ИРОК

Маълумки, бундан ўн йил олдин Форс кўрғазидаги мажаро туфайли БМТнинг Ироқка қарши жазо санкцияси кучга кирган эди. Буюк Британияда нашр этиладиган нуғузли тиббий журнал «Lancet»даги ҳисоботда кайд килинишича, ўшандан бери Ироқда болалар ўлими иккича барбаров қўлпайтган. Ўттиз мингдан ортиқ ироқлик аёллар ўртасида ўтказилган сўровга кўра маҳсус тележурналист», деган ёзувлар билтилган соҳта кужжатлар ҳам тайёрлашиб. Бу жинойи гурух узаро тилбиристириб, ишни Булоқбоши тумандаги дўконни текширишдан бошлиди. Дўконни Лолакон Маматалиевнинг айтишига кўра, бу йигитлар ўзларини республика телевидениеси журналистлари кечарида таҳитгандар ҳамда шу заҳотиёб дўкондаги бир неча ҳуъзий камчиликларни камерага олишган. Сўнг бу кадрларни телэкранда намойиш этишини ва материалларни ичкি ишлар бошқармаларiga юборражанини айтишиб, дўкон ёгасидан тўрт минг сўнк пулни санаб олганлар.

Шу куниёк, яъни 1998 йилнинг 23 октябр кунида жиноятчи йигитлар Марҳамат туманинда 29-дўконни киришида ва юқоридаги колатларни тақрорлашибади. Дўкон засидан 10.000 сўм пулни санаб оладилар ва ўз ҳуъзийлар учун ишлатидилар. Худди шу тумандаги Равшон Йўлдошевнинг хусусий дўконни кўрсатган «хунар»лари учун эса 5000 сўм пулни ўмаришиди. Шу тумандаги яшовчалик Валихон Абдурахмоновинг «Ором» Фармасига қарашли дўконга киришганида дўкон эга-

ИСПАНИЯ

Мадридда «Реал» футбол клуби муҳисларни уюштирган тартибизликлар оқибатида иккى юздан зиёд киши жароҳатланди. Шундан эллик нафари мишишлардир. Тартибизликлар 24 май куни тунда ўз минг ишикбозининг «Реал» галабасини нишонлаш учун кўчага чикиши билан бошланган. Ўша куни «Реал» яна бир испан клуби «Валенсия»ни 3:0 ҳисобида енгид ўз тарихида саккизини марта Европа чемпионлари кубогини кўлга киритган эди.

ЖИНОЯТЛАРНИНГ ДОЯСИ

биржаларида қайта тақсимланади. Шаҳар меҳнат ва бандлик бўйими меҳнат бозорини чуқур таҳлил кимагани оқибатида жамғармадан зарур маблагни олмайти. Ахрагтиланган маблагни эса кўзланган максад бўйича самарали тасаруф этимайти. Мисол учун 1999 йилнинг биринчи ярмида Фаргона вилоятин максади

**Долзарб
мавзу**

даги корхоналар жамғармага 7 миллион 684 минг сум 2 физоли акратма тўлаш кобилиятига эга бўлгандарни холда туманга жамғармадан 64 миллион сум ёки ахолиси бир ярим барбор ортиқ шахримизга нисбатан 50-60 барбар кўпроқ маблаг ажратиган. Шундан 60 миллион сумига 115 та янги иш жойлари яратиш кўзда тутилган. Агар шахримиздаги Мехнат ва бандлик бўйими ходимлари фаол ишлабтарида жамғармадан этихига яраша маблаг ажратилишига эришган бўларидилар.

Шубъ идора тақлифлари бўйича тутилган ишсанзикка барҳам беришга кўмаклашида дастури ҳақиқатдан йирор бўлганни холда шаҳар хокими томонидан тасдикланган. Чончуни, шаҳарда салкам 22 минг ишсиз фуқаролар бўйик туршиб, меҳнат бозорида фаол иш кидирчувчilar ўз барбор озайтириб, 2260 киши килиб кўрсатилган. Ана шу нореал дастурга мувоғиқ янги иш ўринлари яратиш, ишга жойлаш, нафакага чиқариш каби хуқожасига тадбирлар тузилиб, улар ҳам чапа қолиб кетяпти.

– Бу аҳволи ўзгартирб бўладими?

— Албатта. Марғилонда бирон-бир касбнинг этагидан тутмаган хонадоннинг ўзи йўк. Ўкув юртлари, мактабларни битираётган йигит-қизларнинг аксарияти ота касбни давом этиришияти. Патент олиб таддиркорлик фаолияти билан шугулланишагати. Жумладан, шу йилнинг биринчи чорагидаги 1525 нафар фуқаро ўз-ўзини иш билан таъминлаб, шахсий патент олган. Меҳнат бўйими уларни ҳам ўйналишидан иш билан таъминланган 54 фуқаро қаторида ҳисоботларга тириб анча енгил «нафас олган».

Лекин бу муммони кисман ҳал килиди, холос. Меҳнат ва бандлик бўйими янги иш ўринлари яратишга оид таклифлар билан чиқиб, иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармаси ва босха манбалардан олинидаган маблагларни кўпайтириб бориши ва максадли сарфлаши зарарли.

Яна тақор айтмоқчиман, ишсанзикка борланған ишлабтарида ҳақиқатдан йирор бўлганни холда шаҳар хокими томонидан тасдикланган. Чончуни, шаҳарда салкам 22 минг ишсиз фуқаролар бўйик туршиб, меҳнат бозорида фаол иш кидирчувчilar ўз барбор озайтириб, 2260 киши килиб кўрсатилган. Ана шу нореал дастурга мувоғиқ янги иш ўринлари яратиш, ишга жойлаш, нафакага чиқариш каби хуқожасига тадбирлар тузилиб, улар ҳам чапа қолиб кетяпти.

«Хукук» мухбари
И.ИБРОХИМОВ сўхbatлаши

АНА, ХОЛОС

Кўпчилигимиз конунга хилоф ҳатти-ҳаракатларни нима учун содир этишим? Бунинг бир неча сабаблари бор. Биринчидан, ўз хукуларимизни яхши билмаймиз, гайрикунуний ҳатти-ҳаракатимиз суднинг кора курсиси томон етаклаши мумкинлигини англаб етмаймиз. Иккинчидан, ўз кучимизга ортича баҳри бориб, таваккал киламиз. Оқибатда ши жиноятта айланниб кетаётганини сезмай қоламиз. Ноконуний ҳаракатларга берилиб кетиб, биргина нарсанни унтумаймиз. Ахир, дунёда Адолат торозиси бор! Ҳар бир қабиҳлик бу торозининг паллаларига кўйилади ва албатта кўпчилик томонидан одилона бахоландан. Биз сўз юритаётган бу уюшган тўда ҳам аввалига ўз кўлчарига ортича баҳри бериши, кейин сирапи фош бўлгач, адолатли қонунларимиз олдида довдираб қолишиди...

СОХТА ТЕЛЕМУХБИРЛАР ЁХУД УЮШГАН ТЎДАНИНГ ҚОНУНГА ХИЛОФ ҲАРАКАТЛАРИ

Йўлдуш Ҳасановга қарашли дўконни суратга тушириб, нақд 14.000 сўмни кўрга киритдилар. Ҳудди шу тумандаги Ақбаржон Аҳмедовнинг дўконини «текширгланирада» эса 15.000 сўм чунтакка жой бўлди. Олтинкўл тумандаги 17-сонли дўкон мудириси Муборак Болтабобоева сўза кўрккандан уларнинг оғизини 50.000 сўм билан бекитди.

Мўйм пул топишнинг «антика» йўлуни топган тўрт йигит ноябрнинг

ри эса кирк кунга ҳам қолмасдан ошкор бўлди!

Суд иши давомида жиноятчилар ўз айбларига икror бўлиши. Ҳар бирита киммишларига яраша жазо берилди. Соҳта ҳужжатлар йўқ, килиниб, шахсий автомашина ва видеокамера давлат фойдасига мусодода этилди. Бир қарашда, ҳаммаси осонгина ўз берганданай... Лекин, жиноятчилик ҳаракатлар бошлангандан то низоя топунига қадар ҷанча-қанча-

сидан тал тортмай 50.000 сўмни талаб килдилар. Тортшувлардан сўнг 10.000 сўм пул осонгина чўнтақка тушди. Улуғбек Абдулаевнинг хусусий дўконидан ҳам бир неча юз сўмлик спиртилни имчимлик олиб, жўнаб қолишиди. Хуласа, уюшган гурухнинг «ови» юришиб кетди. Бир куннинг ўзидаёт ёнча-мунча пулга бўлди. Карианг, пул топишнинг осонлигини!

Эртасига гурух аъзолари ўз максадлари йўлида янада дадилроқ ҳаракатларни бошлиши. Тумандаги кўпгина дўконларга кириб «телефембирмиз» дўконидан кўркитишада давом этдилар. 12 ноябр куни эса улар Жалолқудук туманига равона бўлишиди. Турли дўконларни майданга майданга кўркитишада таъвомчалиги оғизиб ўзларни ўтишади. Угулор туманига борганинни кўмичликларни юртни сафарига чиқишиди. Норин, Тўракўргон, Мингбулук, Поп тумандагидаги савдо шоҳобчалиридан анча-мунча пулни кўркитиши ўйли билан олиб, ўз этихёжлари учун товламачи сафарига чиқишиди. Норин, Тўракўргон, Мингбулук, Поп тумандаги савдо шоҳобчалиридан анча-мунча пулни кўркитиши ўйли билан олиб, ўз этихёжлари учун товламачи сафарига чиқишиди.

Агар бу «хатарли сафар» ўз вактида тўхтатилмаганида эди, «пультар» йигитлар яна бир неча вилоятнинг бўлганини сафарига чиқишиди. Биринчидан, иншидади сафарни юртни ўтишади. Ҳарин, тўракўргон, Мингбулук, Поп тумандаги савдо шоҳобчалиридан анча-мунча пулни чўнтақка тушди. Угулор туманига борганинни кўмичликларни юртни сафарига чиқишиди. Норин, Тўракўргон, Мингбулук, Поп тумандаги савдо шоҳобчалиридан анча-мунча пулни кўркитиши ўйли билан олиб, ўз этихёжлари учун товламачи сафарига чиқишиди. Норин, Тўракўргон, Мингбулук, Поп тумандаги савдо шоҳобчалиридан анча-мунча пулни кўркитиши ўйли билан олиб, ўз этихёжлари учун товламачи сафарига чиқишиди.

Шу тарзда гиблиона «юриш» бўшка туманлар бўйлаб давом этди. Гурухдагилар кейинги кунларда Избоскан тумандаги Гафуржон Туғруновнинг хусусий дўконини текширилди, 5 минг сўмни санаб олиши бўлди. Пактобад тумандаги

бираинчи ўн кунлиги давомида Фарғона вилоятининг Кува, Дангар, Учкўпик, Ҳамзаобод, Олиярик тумандаги ҳам бир неча юз бўлганини сафарига чиқишиди. Биринчидан, иншидади сафарни юртни сафарига чиқишиди. Узар, ёмон ишнинг оқибати бутун бир авлодни узгаёткоди. Шу ўринда янада битта нарсани алоҳида таъқидламоқчиман. Биз олдилар, атроғимизда сафарларни бўлганини сафарига чиқишиди. Нарсанни юртни сафарига чиқишиди. Нарсанни юртни сафарига чиқишиди.

Угуларимизда шундай гап бор: «Ҳар ишина қиласанг, ақл бирла бемаслаҳат қилган ишинграво эмасдур!» «Ҳа, беаклини химга келишини көркитиши, ишонтириши осон, эркаклар эса бизни сезид қолишилар мумкин» деб ўйлаган бўлсалар ажабмас.

Угуларимизда шундай гап бор: «Ҳар ишина қиласанг, ақл бирла бемаслаҳат қилган ишинграво эмасдур!» «Ҳа, беаклини химга келишини көркитиши, ишонтириши осон, эркаклар эса бизни сезид қолишилар мумкин» деб ўйлаган бўлсалар ажабмас.

Угуларимизда шундай гап бор: «Ҳар ишина қиласанг, ақл бирла бемаслаҳат қилган ишинграво эмасдур!» «Ҳа, беаклини химга келишини көркитиши, ишонтириши осон, эркаклар эса бизни сезид қолишилар мумкин» деб ўйлаган бўлсалар ажабмас.

**Нурмаммад КУРБОНОВ,
Андижон вилояти
прокурорининг биринчи ўринbosари**

ОДАМЛАР, ХУШЁР БЎЛАЙЛИК!

Диний экстремизм ва ақидапарастлик хавфни бартараф этиши нафакат республикамиз, балки бошқи бир катор давлатлар учун ҳам долзар муммаларидан биринчи ўзини бир неча вилоятнинг бўлганини ўтишади. Мамлакатимизда бу борада олиб борилайтган чора-таддирлар дўкончиларни ўз тузокларига илнтиришган бўлармиди... Ҳайриятни, адолат тозисига бакалмада келишиб, бу йигитлар ўз кимшиларининг кўпчилик томонидан қандай бахоланишини ҳисада таддирларидан бўлдилар! Мана, ҳақ ўз жойда қарор топди. «Кингир ишнинг кийиги кирк йилда ҳам ошкор бўлади», дегандар. Бу йигитларнинг кинир ишларни

ХАТАРЛИ ҲАЛҚАЛАР КИМЛАРДАН ТАШКИЛ ТОПГАН?

Маълумки, «Хизбут-тахрир», «Ваҳҳобийлик» ҳамда «Нур» каби диний оқимларга қарашшида хуқуқ-тартиб идоралари катори ҳокимликлар, ўз-ўзини бошқи органдар, маҳалла оқсоколларни ҳам фаол ҳаракат олиб боришиларни зарур. Афусуки, балки жойлауда бу органдаги ҳамкорлик ўз холига ташеббуш кўйилган. Бунга мисол тарикисида Сурхондаре вилоятининг базаси ўтишумкин.

Ўқтазилган чора-таддирлар натижасидан Кўмикбўр туманининг Боймокли кишиларидаги йаъвони, бирон-бир фойдаларни меҳнат билан шугулланмай юрган Эрон Эрхон Болтаевнинг «Хизбут-тахрир» оқимига мансуб эхкимлиги ўтишади. Жинойни юз исказидан ўтишади. Ҳунарни юртни сафарига чиқигатиди. Жинойни юз исказидан ўтишади. Ҳунарни юртни сафарига чиқигатиди. Жинойни юз исказидан ўтишади.

Диний оқим номидадарни купрот жиноят содир этган юртни сафарида ўз-ўзини бошқи органдар, маҳалла оқсоколларни ҳам фаол ҳаракат олиб боришиларни зарур. Негаки, яхшини ємондан, инсофлини инсофисиздан, оқни корадан, оқилин нобақордан ажратиб олмогимиз шарт. Ана шундагина хеч бир товламани бизни ўтишади. Тартибларни ўтишади. Ахрарни юртни сафарига чиқигатиди. Жинойни юз исказидан ўтишади.

Диний оқим номидадарни купрот жиноят содир этган юртни сафарида ўз-ўзини бошқи органдар, маҳалла оқсоколларни ҳам фаол ҳаракат олиб боришиларни зарур.

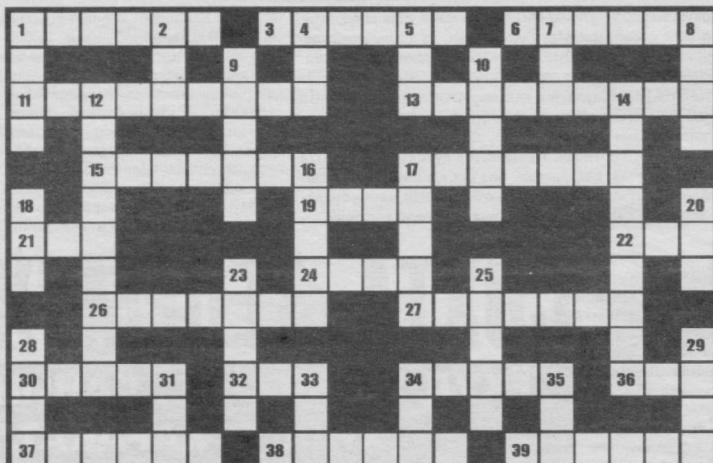
Хокимликни юртни сафарига чиқигатиди. Жинойни юз исказидан ўтишади. Ҳунарни юртни сафарига чиқигатиди. Жинойни юз исказидан ўтишади. Ҳунарни юртни сафарига чиқигатиди. Жинойни юз исказидан ўтишади.

Ҳашарни асрар-авайяш, уларнинг турли хил экстремистиши диний оқимлар тасвирини тушуб қилишга йўл кўйимлик ҳақида кўп гапирилмоқда. Сарисум тумандаги қўйилганлиги тартибларни ўтишади.

Ҳашарни асрар-авайяш, уларнинг турли хил экстремистиши диний оқимлар тасвирини тушуб қилишга йўл кўйимлик ҳақида кўп гапирилмоқда.

**А.АДИНАБИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси прокуратурасининг
тергов Баш бошқармаси катта прокурори**

КРОССВОРД

Энгига: 1. Зардўштийлик динининг мұқаддас китоби. 3. Таникли ўзбек кириччиси. 6. Атоказ ўзбек адаби (мархум). 11. Машхур ўзбек геолог олими, (мархум). 13. Осиёдаги ярим орол. 15. Осиёдаги дарё. 17. Ўқиичувчи. 19. Ерга ишлов бериши мосламаси. 21. Жанубий Кореяning автомобилосозлиғи фирмаси. 22. Ер жинси. 24. Мактаб ўкувчилари баҳарадигин икодид иш. 26. Ҳадик. 27. Двигатель тури. 30. Олтин қазишида мамлакатимиз билан ҳамкорлик килаёттган Аинглия компанияси. 32. Кир ювши воситаси русуми. 34. Миллий чолгу асаби. 36. Йил фасли. 37. Абдураимовлар сулоласига мансуб футболчи. 38. Зеб-зийнат тури, тақинчок. 39. Енуви газ.

Буйига: 1. Табиии шифобаҳаш неъмат. 2. Дараҳт. 4. Гавҳарга тенгланадиган табиии бойлик. 5. Падар. 7. Ҳашорат. 8. Француза саноатчиси, иирик автомобилосозлик фирмалардан бирининг асосчиси. 9. Ҳабар. 10. Сабзавот тури. 12. Ошхона «маликаси». 14. АҚШда ишлаб чиқариладиган ҳарбий ракета. 16. Табиати ҳодисаси. 17. Қийим-кечаклари билан жаҳонда машҳур АҚШ фирмаси. 18. Тамом, якун сузларининг назмада кўллалишини. 20. Ҳаҳорерлардан бири. 23. Тақинчлар, атир-упалар билан савдо қўлувчи тужор. 25. Ясама соч. 28. Инсон танаси қисми. 29. Сайерамизининг химоя қатлами. 31. Яқин қариндош. 33. Россиянадаги дарё. 34. Олтин олма, ... ол. 35. Ваҳт бирлиги.

Тузувчи: К. ИСМОИЛОВ

Газетанинг ўтган сонидаги берилган кроссворд жавоблари:

Энга: 1. Синхрон. 3. Камбала. 7. Виолончел. 8. Бева. 10. Аппа. 12. Диқистон. 14. Ақула. 15. Астма. 16. Реактив. 17. Анибор. 19. Барно. 22. Алабама. 25. «Парнина». 27. Арава. 29. Манат. 31. Ҳархаша. 33. Ибрат. 34. Кашта. 35. Ашулачи. 36. Этник. 38. Жур. 40. Ода. 41. «КИА». 42. Қоктейл. 43. «Караван».

Буйига: 1. Сиёб. 2. Хива. 4. Вола. 5. Арпа. 6. Торт. 9. Елан. 11. Роман. 12. Дарра. 13. Тавба. 17. Алана. 18. Ҳилола. 20. Район. 21. Ӯқибат. 23. Лира. 24. Матн. 25. Пахта. 26. Амаки. 28. Робот. 30. Актёр. 32. Ҳолмат. 36. Эшик. 37. Қорт. 38. Жала. 39. Ажин

Тузувчи: Энга берилган шартлардаги «2. Балик тури» шартидан 2 раками 3 деб тузатиб ўқилсин. «39. Қарилининг ўздаги аломати» шарти эса кроссвординг «39» раками билан бошланувчи вертикаль катакларга тегишилди.

Балаликнинг жушқин онлари...

ЭХ, ГАБРОВОЛИКЛАР

... ер ҳайд қетмасин деб уйларининг тагини тор, устини кенг қилиб куришади.

... қўшини Севлиево шаҳрида чалинаётган музикани эшигити туриш учун хонаки юнг пайпокларда хор рақсига тушшишида.

... ижарада туриш учун хона танлашгандага деразасининг олдида чирогининг бўлишига алоҳида эътибор беришида. Қўча чироги бўлса ичкарида чирок ёқмасдан ўтириш мумкин-да.

... ўйланишгандага доим хингабел қызларни танлашади, негағи бундай хотин ўйда кўп жойни эгаламайди, кўйлака ҳам чит от кетади.

... бирон нарсани эслага келтираман, деб қийналиб ўтиришмайди, балки бирор наф чикадиган одамларнингга эсларида сақлашади.

... тухумдан қанча кисми керак бўлса, шунчасини оқизиб олиши учун унга жумракча ўрнатиб кўйишади - ахир, бирон таом пиширилганда бутун бир тухумни сарфлаш гирт исроғарчиллик эмасми?

... савдолашашга фоят иккизбозликларидан энг кичик пул бирлиги - тийиннинг ўн олтидан бирини ўйлаб тошишган.

... эрталаб бир тўғрам нон билан бозорга бориб, сотилаётган сузма қатик, пишлок, ёлгарларнинг мазасини табиб қўришида-да... шу зайлда нонушта қилиб олиша-ди.

... товуқлар тонг отди деб яна тухум қўлсин учун кечаси товуқхонадаги чирокни ўчириб-ёқиб туришади.

ЭНГ, ЭНГ...

ДУНЁДАГИ ЭНГ КАТТА ДАРЁЛАР

Дунёдаги энг узун дарё Нилдир. Унинг узунлиғи 6670 км. бўлиб, Судан ва Миср худудларидан оқиб ўтади. Узунлиги бўйича иккинчи ўринда Жанубий Америкадаги Амазонка дарёси туради, унинг узунлиғи — 6275 км. Амазон энг сервс дарёдир. Унинг ирмолари, яъни Амазонкага қўйиладиган дарёлар Бразилия, Боливия, Перу, Колумбија, Эквадордан оқиб ўтади.

Осиёдаги энг катта дарё Янцизи. Узунлиги — 5520 км. Шимолий Америкадаги Миссурни ва Мисисипини дарёлари кўпинча битта дарё хисобланади. Уларнинг жами узунлиғи — 8150 км. Аммо Миссурини ярим йўлда «кувий етади». Уларнинг алоҳида узунликлари 4400 км. (Миссурини) ва 3750 км. (Мисисипини). Африка қитъасидаги Нилдан кейинги энг катта дарё Конгодир, унинг узунлиғи — 4200 км.

ДУНЁДАГИ ЭНГ КАТТА ШАРШАРАЛАР

Венесуэланинг Гвиана тогларида Анхель шаршаралари дунёдаги энг катта (980 метр) ва узун узулксиз тушум (807 метр)га эга. Осиёдаги энг катта шаршара Хиндиистондаги Герспоппа шаршарасидир. У умумий узунлиғи 252 метр бўлган 4 камардан оқиб тушади. Жаҳондаги яна энг иирик шаршаралардан бири Бразилия, Парагвай чегарасидаги Гуайра шаршарасидир. Ундан кейин секундига 13309 куб метр сув тушади. Дунёдаги энг баланд шаршаралардан бири Калифорниядаги Риббон шаршараси бўлиб, унинг баландлиги 490 метрни ташкил этади.

Энг машҳур шаршара эса Ниагара шаршарасидир. У тахминан 10-15 минг йил илгари пайдо бўлган. Сувининг тушиш баландлиги ўттача 250 метрни ташкил этади.

3. ЖУМАЕВА тайёрлаган

ФУТБОЛ

«ДЎСТЛИК»-КА КИМ ТЕНГЛАШАДИ?

Ҳамжиатлик, тажриба ва маҳорат. Бунга тўғри танланган тактиқ усул ва яхши жисмоний тайёргарлик кўшилса ҳар қандай жамоа чемпионликка даъвогарлик қилиши мумкин. Бу жиҳатлар ҳозирча «Дўстлик» жамоаси ўйинларida кўпроқ, кўзга ташланамоқда.

14-тур ўйинларидан сўнг «Дўстлик» таъкибчилари уртасидаги фарқин 7 тага ётказди.

Жамоа кейнинг учрашувларни ҳам кўтаринки руҳда ўтказса голиблик шоҳсуласига кўтарилиши аниқ. Унга рақобат кила оладиган жамоалар сафира «Навбахор», «Нефтич», «Самарқанд — Да» ва «Насаффи» киритиш мумкин.

14-тур ўйинларидаги кўйидаги натижалар қайд этилди:

«Дўстлик»	— «Хоразм»	5 : 2
«Кимёрга»	— «Турон»	1 : 1
«Навбахор»	— «Пахтакор»	2 : 0
«Нефтич»	— «Насаффи»	1 : 1
«Темирйўличи»	— «Семург»	0 : 2
«Зарафшон»	— «Гулистон»	2 : 0
«Самарқанд-Д»	— «Сўѓидёна»	2 : 0
«Бухоро»	— «Металлург»	1 : 0
«Қизилқум»	— «Трактор»	2 : 1
«Андижон»	— «Сурхон»	4 : 0

АФСОНА ВА ҲАҚИҚАТ

ОЛТИН ОТЛАР

Қанотли отлар ҳакидаги афсоналарни кўп эшигтимиз. Олтин отлар ҳакидаги афсона шархи борки, у Олтин Ўрда асосчиси Ботуҳон номи билан боғлиқ.

Ўзининг истилочилик юришлари натижасида Ботуҳон жуда катта майдордаги олтин жамарасига эга бўлади. Ўз бойликларини, куч-кудратини намойиш этиши мақсадидан Ботуҳон усталилари соғ олтиндан бир жуфт тулор хайкални ясашни буоради. Олтин отларнинг шакл-шамоили ҳақиқий отларни каби бўлиши керак эди. Хон топшириги ортиғи билан баҳарларидан. Олтин тулорлар ҳот саройи дарвозаларини безайди.

Ботуҳон вафотидан кейин унинг уасида таътифидан Ботуҳон жуда катта майдордаги олтин жамарасига эга бўлади. Унга тутшиш учун хон кўшилларни жуннатиди. Бу вақт орасида эса қасоскорлар олтин отларни сирли равишда яширишга улгурнишган эди. Кучлар нисбати биринчийга ўтмагандан томонлар ўртасидаги жангда рус жангчилари батамом қириб ташланади.

Энг сўнгидаги жангчиси ҳам мардона жанг кўлган қасоскорлар олтин отлар сирини ўзланишганда билан унгена олиб кетадилар.

Шу орада хон Мамай дағонасида таътифидан Берка сарой деворлари ёнига олтин отлардан бирини қўшиб дабғи этадилар.

Тулорнинг ёлғиз қолган «эзизи»-ни эса саройга кўқисидан ҳужум килған қасоскорлар олиб кочишига мувфаға бўладилар. Уларни тутиш учун хон кўшилларни жуннатиди. Бу вақт орасида эса қасоскорлар олтин отларни сирли равишда яширишга улгурнишган эди. Кучлар нисбати биринчийга ўтмагандан томонлар ўртасидаги жангда рус жангчилари батамом қириб ташланади.

Энг сўнгидаги жангчиси ҳам мардона жанг кўлган қасоскорлар олтин отлар сирини ўзланишганда билан унгена олиб кетадилар.

Шу орада хон Мамай дағонасида таътифидан «тулор» ҳам изисиз йўқолади.

Умуман, олтин отлар ҳақиқатда бўлғанимиз. Ҳарқалай, шундай афсона на бор. Ҳар қандай афсонада эса оғизина ҳақиқат бўлади.

Ўзбекистон Республикаси прокуратуроси жамоаси Самарқанд вилоят прокурори А. А. Хусайноговада падари бузруквори

Абдуваҳоб отонинг

вафот этганилиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси прокуратуроси жамоаси Республика прокуратурасининг масъул ходими Б. З. Махамедовга падари бузруквори

Эсирган отонинг

вафот этганилиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Самарқанд вилоят прокуратуроси жамоаси вилоят прокурори А. А. Хусайноговада падари бузруквори

Абдуваҳоб Ҳусайногонинг

вафот этганилиги муносабати билан чуқур ҳамдадрлик билдиради.

Тошкент вилоят прокуратуроси жамоаси шу вилоят прокурорининг ўринбосари Шовдонбек Алаевга қайнонаси

Инобатхон Оқбўтаевининг

вафот этганилиги муносабати билан таъзия изҳор этади.